

NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Fakultetskansliet för naturvetenskap
Marie Emanuelsson

Yttrande

Miljö- och energidepartementet

Remiss gällande underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017-2020

Naturvetenskapliga fakulteten har fått i uppdrag att för Göteborgs universitets räkning svara på rubricerad remiss. Yttrandet bygger på synpunkter lämnade av Naturvetenskapliga fakulteten, Sahlgrenska akademien och den miljöpsykologiska forskargruppen vid psykologiska institutionen.

Göteborgs universitet stödjer inte Energimyndighetens förslag att öka insatserna för energiforskning och –innovation till 1,76 miljarder kronor per år från 2017 genom att omfördela forskningsanslagen (huvudrapporten ”Helhetssyn är nyckeln” avsnitt 5.1, s. 39). En ökning av anslagen på energiområdet är tänkbar om minst motsvarande ökning sker av övriga forskningsanslag till lärosäten och forskningsråden.

Göteborgs universitet vill poängtera vikten av samverkan och samordning mellan de forskningsfinansierande myndigheterna. I huvudrapporten tas det upp som en insats att utveckla samarbetet (avsnitt 5.1.4, s. 43). Universitetet vill lyfta fram samarbetet med Vetenskapsrådet kring riktad grundforskning inom energiområdet som ett gott exempel, där Vetenskapsrådets bedömning säkerställer hög vetenskaplig kvalitet på forskningen.

Göteborgs universitet är positivt till att det beteendevetenskapliga perspektivet lyfts fram, såsom i meningen ”En viktig knäckfråga för utvecklingen av ett hållbart energisystem är att använda samhällsvetenskap och humaniora i ökad utsträckning” (huvudrapporten, avsnitt 4.5.1, s. 35). Dock saknas explicita formuleringar om betydelsen av forskning som syftar till att belysa hur styrmedel av olika slag uppfattas av individen (konsumenten), samt hur dessa styrmedel påverkar individens beteende. Universitetet föreslår därför två tillägg (tilläggen är fetställda).

- Huvudrapporten ”Helhetssyn är nyckeln”, avsnitt 4.5.2 (s. 36, andra stycket): Det behövs även mera kunskap om styrmedel av mera horisontell och frivillig karaktär, som exempelvis frivillig miljömärkning, beställarnätverk och valarkitektur (”nudges”), **inklusive kunskap om hur konsumenterna uppfattar sådana styrmedel och hur beteende påverkas på såväl kort som lång sikt.**
- UP-rapporten ”Allmänna energisystemstudier” (ER 2015:23), avsnitt 4.3.2 (s. 20, tredje stycket): Vi behöver också kunskap om implementering av styrmedel, dvs. forskning som handlar om utformningen av styrmedel i detalj, **där man även studerar medborgares acceptans och beteenden (t.ex. politiskt stöd och effekt på konsumtion)**, samt de ansvariga myndigheternas resurser att införa, informera och kontrollera efterlevnaden.

Göteborgs universitet anser att det är viktigt att inkludera hälsoaspekterna vid forskning och innovationer inom energiområdet. Det gäller såväl akut som långsiktig påverkan på hälsan, och rör t.ex. strålningsrisker, buller, luftföroreningar och partiklar.